

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від
15.08.2022 № 1

Розробники: старший викладач циклової комісії економіки та управління,
к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Цимбалістова О.А.

Рецензенти:

1. Старший викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС,
к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор,
експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти («Логістика» зі спеціальності 073 Менеджмент).

Стратегічний менеджмент – це процес оцінки зовнішнього середовища, формулювання організаційних цілей, ухвалення рішень, направлених на створення і утримання конкурентних переваг, здатних забезпечити бізнесу прибуток в довгостроковій перспективі.

Навчальна дисципліна «Стратегічний менеджмент» - це одна із нормативних професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Логістика».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і практичні аспекти стратегічної діяльності підприємства на конкурентному ринку.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення дисципліни передбачає базову підготовку з таких дисциплін, як: «Основи менеджменту», «Основи економічної теорії», «Економіка підприємств», «Маркетинг», «Операційний менеджмент», «Управління персоналом».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Стратегічне управління: сутність та особливості
2. Моделі стратегічного управління
3. Стратегічний аналіз діяльності підприємства та вибір стратегічних позицій
4. Стратегічне планування в системі стратегічного управління підприємством
5. Вибір стратегії та складання стратегічного плану
6. Управління стратегічним потенціалом підприємства
7. Організація стратегічного управління на підприємстві

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент» полягає у наданні майбутнім менеджерам ґрунтовних знань з теорії та практики стратегічного управління підприємством, ефективного використання інструментарію стратегічного управління, методик розробки стратегій розвитку підприємства, концепцій стратегічного управління, організації на підприємстві системи стратегічного управління для реалізації визначених цілей та стратегій, управління організаційними змінами.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегічний менеджмент» є :

1. Оволодіти теоретичними питаннями щодо сутності та змісту основних понять стратегічного менеджменту;
2. Вивчити моделі стратегічного управління;
3. Опанувати методи аналізу та прогнозування розвитку середовища підприємства;
4. Вивчити методи визначення та забезпечення конкурентоспроможності потенціалу підприємства;
5. Ознайомитись з особливостями побудови та ефективного використання системи стратегічного управління на підприємствах різних сфер діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

1. Основні поняття стратегічне управління: сутність та особливості;
2. Моделі стратегічного управління;
3. Стратегічний аналіз діяльності підприємства та вибір стратегічних позицій;
4. Стратегічне планування в системі стратегічного управління підприємством;
5. Вибір стратегії та складання стратегічного плану;
6. Управління стратегічним потенціалом підприємства;
7. Організацію стратегічного управління на підприємстві;

вміти:

1. Формувати систему та будувати процес стратегічного управління на підприємстві, проводити системний аналіз макро- і мікросередовища підприємства;
2. Визначати стратегічний потенціал підприємства;
3. Формулювати місію та розробляти стратегічні цілі підприємства;
4. Розробляти стратегічні альтернативи розвитку підприємства;
5. Формулювати портфель оптимальних стратегій;
6. Будувати ефективно діючий організаційний, фінансово- економічний, соціально-психологічний та інформаційно-аналітичний механізм забезпечення стратегічного управління на підприємстві.

1.4. Форма підсумкового контролю (залік)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і

	невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу
	ЗК-4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК-5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
Спеціальні компетентності (СК)	СК-2	Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
	СК-3	Здатність визначати перспективи розвитку організації
	СК-7	Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту
	СК-8	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом
	СК-9	Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема № 1 Стратегічне управління: сутність та особливості

Стратегічне управління: сутність поняття, мета, завдання, предмет та принципи. Основні елементи стратегічного управління: сутність та взаємозв'язок. Концепція стратегічного управління: сутність, елементи, механізм здійснення. Система стратегічного управління та її складові. Процес стратегічного управління. Еволюція стратегічного управління.

Тема № 2 Моделі стратегічного управління

Оцінка нестабільності зовнішнього середовища. Способи реагування підприємства на зміни зовнішнього середовища. Системи та моделі стратегічного управління.

Тема № 3 Стратегічний аналіз діяльності підприємства та вибір стратегічних позицій

Сутність стратегічного аналізу середовища підприємства. Методи стратегічного аналізу середовища підприємства. Стратегічні зони господарювання: поняття та характеристика. Процес стратегічної сегментації. Стратегічна інформація: види та джерела.

Тема № 4 Стратегічне планування в системі стратегічного управління підприємством

Сутність поняття «стратегічне планування». Основні ознаки стратегічного планування. Принципи стратегічного планування. Стратегічне планування та традиційна система планування. Процес стратегічного планування. Сутність та класифікація стратегічних цілей. Зміст та структура стратегічного плану. Моніторинг у системі стратегічного планування.

Тема № 5 Вибір стратегії та складання стратегічного плану

Наукові підходи до визначення сутності поняття «стратегія». Школи стратегічного менеджменту. Класифікація стратегій підприємства. Основні підходи до формулювання стратегій. Процес вибору стратегії підприємства. Фактори, які впливають на вибір стратегії. Методика визначення стратегічних альтернатив та проблем розвитку підприємства. Методи та моделі оцінювання правильності вибору стратегії. Формування стратегічного набору підприємства. Стратегічний контроль у процесі реалізації стратегії: сутність, характеристика, різновиди. Оцінка ефективності діючих стратегій.

Тема № 6 Управління стратегічним потенціалом підприємства

Сутність поняття «потенціал» підприємства. Складові потенціалу підприємства. Сутність поняття «стратегічний потенціал» підприємства. Класифікація видів стратегічного потенціалу. Структура потенціалу підприємства. Загальні підходи до формування потенціалу підприємства. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства. Визначення конкурентоспроможності потенціалу. Діагностика конкурентних сил підприємства. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Методи стратегічного аналізу конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Тема № 7 Організація стратегічного управління на підприємстві

Особливості управлінської діяльності в системі стратегічного управління. Фінансово-економічний механізм забезпечення стратегічного управління. Організаційне забезпечення стратегічного управління. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління. Керівництво процесами стратегічних змін.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Бабій Л. Конкуренція у міжнародному бізнесі: навчальний посібник / Л.Бабій. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2010. – 152 с.
2. Гіл, Ч. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку / Ч. Гіл; Р.Ткачук. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2001. – 856 с.
3. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент. Экспресс-курс. 2-е изд. / Ф. Котлер. [пер. с англ. под. ред. С.Г. Божук]. – СПб., 2006. – 464 с.
4. Пивоваров С.Э., Тарасевич Л.С., Майзель А.И. Международный менеджмент. – СПб: Питер, 2001. – 576 с.
5. Портер М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов, М.: Альпина Паблише, 2014. – 589 с..
6. Сіваченко І. Ю., КозакаЮ. Г., Логвінової Н. С. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник.– К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 300 с.

Допоміжна література:

7. Пастухова, В. В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність [Текст] : монографія / В. В. Пастухова. – К. : КНТЕУ, 2002. – 302 с.
8. Смолін, І. В. Стратегічне планування розвитку організації [Текст] : монографія / І. В. Смолін. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 344 с.
9. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 376 с.
10. Тарнавська, Н. Стратегічний менеджмент: практикум [Текст] : навчальний посібник / Н. Тарнавська, О. Напора. – Тернопіль : Карт-бланш : К. : Кондор, 2008. – 287 с.
11. Федонін, О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст] : навч. посібник / О. С. Федонін, І. М. Рєпіна, О. І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2003. – 316 с.
12. Стратегічний менеджмент : методичні рекомендації до проведення ділової гри для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. І. В. Шевченко, І. М. Геращенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 45 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

13. https://shron1.chtyvo.org.ua/Butko_Mykola/Stratehichnyi_menedzhment.pdf- стратегічний менеджмент.
14. <http://www.caravela.kiev.ua/pages/view/189>– стратегічний менеджмент.

15. <http://www.tnu.in.ua/study/refs/d179/file1321154.html> - підручник стратегічний менеджмент.

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Питання для підсумкового контролю (заліку):

1. Стратегічне управління: сутність поняття, мета, завдання, предмет та принципи.
2. Основні елементи стратегічного управління: сутність та взаємозв'язок.
3. Концепція стратегічного управління: сутність, елементи, механізм здійснення.
4. Система стратегічного управління та її складові.
5. Процес стратегічного управління.
6. Еволюція стратегічного управління.
7. Досвід і проблеми стратегічного управління підприємствами України.
8. Оцінка нестабільності зовнішнього середовища.
9. Способи реагування підприємства на зміни зовнішнього середовища.
10. Системи та моделі стратегічного управління.
11. Сутність стратегічного аналізу середовища підприємства.
12. Методи стратегічного аналізу середовища підприємства.
13. Стратегічні зони господарювання: поняття та характеристика.
14. Процес стратегічної сегментації.
15. Стратегічна інформація: види та джерела.
16. Сутність поняття «стратегічне планування».
17. Основні ознаки стратегічного планування.
18. Принципи стратегічного планування.
19. Стратегічне планування та традиційна система планування.
20. Процес стратегічного планування.
21. Сутність та класифікація стратегічних цілей.
22. Зміст та структура стратегічного плану.
23. Моніторинг у системі стратегічного планування.
24. Наукові підходи до визначення сутності поняття «стратегія».
25. Школи стратегічного менеджменту.
26. Класифікація стратегій підприємства.
27. Основні підходи до формулювання стратегій.
28. Процес вибору стратегії підприємства.
29. Фактори, які впливають на вибір стратегії.
30. Методика визначення стратегічних альтернатив та проблем розвитку підприємства.
31. Методи та моделі оцінювання правильності вибору стратегії.
32. Формування стратегічного набору підприємства.
33. Стратегічний контроль у процесі реалізації стратегії: сутність, характеристика, різновиди.

34. Оцінка ефективності діючих стратегій.
35. Сутність поняття «потенціал» підприємства.
36. Складові потенціалу підприємства.
37. Сутність поняття «стратегічний потенціал» підприємства.
38. Класифікація видів стратегічного потенціалу.
39. Структура потенціалу підприємства.
40. Загальні підходи до формування потенціалу підприємства.
41. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства.
42. Визначення конкурентоспроможності потенціалу.
43. Діагностика конкурентних сил підприємства.
44. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
45. Методи стратегічного аналізу конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
46. Особливості управлінської діяльності в системі стратегічного управління.
47. Фінансово-економічний механізм забезпечення стратегічного управління.
48. Організаційне забезпечення стратегічного управління.
49. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління.
50. Керівництво процесами стратегічних змін.